

Kerkbrug

Gemeente Ouder-Amstel Programmabegroting 2026-2029

19-11-2025

4.7.5 Kengetallen

Kengetallen zijn getallen, die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarrekening of de balans en die kunnen helpen bij de verantwoording van de vastgestelde bedragen in de begroting. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat deze paragraaf weergeeft hoe solide de gemeente is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. De genoemde kengetallen en de plaats in de begroting helpen de raadsleden bij het verkrijgen van verantwoord inzicht in – en het beoordelen van de financiële positie.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Onderstaande tabel geeft de financiële kengetallen van de gemeente Ouder-Amstel weer. Vervolgens wordt ieder kengetal toegelicht.

Financiële kengetallen	Ratio	Niet voldoende	Matig	Voldoende
Netto schuldquote (exclusief verstrekte leningen)	10,1%			
Netto schuldquote (inclusief verstrekte leningen)	11,5%			
Solvabiliteitsratio	43%			
Grondexploitatie	0%			
Structurele exploitatieruimte	-1,1%			
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens ten opzichte van landelijk gemiddelde	114%			

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De volgende tabel geeft inzicht in de druk van rentelasten en aflossingen op de gemeentelijke exploitatie.

Netto schuldquote	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Netto schuldquote (exclusief verstrekte leningen)	-19,1%	16,3%	10,1%	19,6%	34,5%	59,4%
Netto schuldquote (inclusief verstrekte leningen)	-19,3%	17,2%	11,5%	21,3%	36,0%	60,8%

Sinds 2023 neemt het Financieringstekort toe en trok de gemeente Ouder-Amstel voor het eerst een langlopende geldlening aan. Dit komt onder andere door de investeringen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (< 100%) dit als voldoende kan worden bestempeld tussen 100% en 130% als matig en boven 130% als onvoldoende.

De netto schuldquote is voor de gemeente Ouder-Amstel ruim voldoende.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteitsratio	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteitsratio	40,2%	37,0%	43,5%	39,2%	33,1%	25,5%

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende

beoordeeld. Het solvabiliteitsratio 2026 geeft aan dat de gemeente Ouder-Amstel matig solvabel is.

Grondexploitatie

Ouder-Amstel heeft in 2026 geen grondexploitaties.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting OZB.

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat de structurele baten en structurele lasten worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie niet bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatieruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

Structurele Exploitatieruimte	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Structurele Exploitatieruimte	2,8%	1,0%	-1,1%	-0,5%	3,1%	2,1%

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten. Voor het bedrag voor onvoorzien bij artikel 12-gemeenten wordt uitgegaan van de vuistregel, die ook de Commissie BBV acceptabel vindt. Die vuistregel is 0,6% van de som van de uitkering gemeentefonds (Algemene Uitkering (AU) plus integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de OZB-capaciteit.

Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Wij zetten de structurele ratio af tegen de genoemde 0,6% en scoren voldoende.

De normering is dan:

Waardering structurele exploitatieruimte	Beschrijving
Voldoende	Structureel ratio > 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen > 0% - 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio < 0%

In 2026 is er een begrotingstekort. De structurele (meerjarige)exploitatieruimte in 2026 is als onvoldoende aan te merken.

Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens versus het landelijk gemiddelde

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Op voorstel van de stuurgroep, die naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV is ingesteld, is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. In de eerste plaats is voor een landelijk gemiddelde gekozen omdat over het algemeen geen maximum is gesteld aan belastingtarieven. Daarnaast geeft een gemiddelde meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief en worden deze gemiddelden ook onderling door gemeenten gebruikt om lasten te vergelijken. Ook is er vanuit de praktijk behoefte bij gemeenten en andere belanghebbende om inzicht te hebben in de lokale tarieven van omliggende gemeenten. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).

Belastingcapaciteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (obv Coelo)	999	1037	1.202
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in het voorafgaande begrotingsjaar	944	994	1.053
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens ten opzichte landelijk gemiddelde	106%	104%	114%
OZB Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens ten opzichte van artikel 12 norm	-	-55	289

Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Het laatst bekende landelijk gemiddelde gemeentelijke woonlasten voor eigenaren van een meerpersoonshuishouden bedraagt voor 2025 € 1.053 (bron Coelo). In begroting 2026 en jaarverslag 2025 kan dit gemiddelde worden gebruikt voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit in de verschillende jaren.

Er is geen landelijke normering bekend. Wij stellen voor om als referentie norm 100% te hanteren. Voor Ouder-Amstel is deze 114% en daarmee beoordeeld als onvoldoende:

Waardering normering belastingcapaciteit	Beschrijving
Voldoende	% belastingcapaciteit < 100%
Matig	% belastingcapaciteit tussen 100% - 110%
Onvoldoende	% belastingcapaciteit > 110%

OZB-belastingcapaciteit ten opzichte van artikel 12 norm

Om te bepalen hoe hoog de onbenutte belastingcapaciteit OZB ten opzichte van de artikel 12 norm is, wordt de geraamde opbrengst van de onroerendezaakbelastingen vergeleken met de opbrengst die minimaal gegenereerd zou moeten worden om voor de artikel 12-status in aanmerking te komen.

De OZB opbrengst die de gemeente Ouder-Amstel volgens het redelijk peil (0,1648%) zou kunnen heffen in 2026 is € 10.209.000. De begrote OZB opbrengst in 2026 is € 9.920.000. Er is dus een onbenutte OZB-belasting capaciteit ten opzichte van de artikel 12 norm van € 289.000.